

Front Cover

Back Cover

He Pukapuka Whakaatu Na Te Pere I Nga Kohuru Ki Taranaki I te 4 O Mei, 1863.

Taranaki, Mei 7, 1863.

Kia Matutaera, kia Te Paea, kia Wiremu Tamehana, kia Patara, ki te iwi katoa. Tena koutou.

Ko te kupu tenei a te Kawana kia koutou katoa mo tenei mahi kua oti nei i tenei wahi.

I te 4 o nga ra o Aperira i haere marire ia ki runga ki tona pihi whenua ake, i runga i te kupu i panuitia e ia ki a Ngatiawa kia Taranaki ki nga iwi hoki o runga; te taenga atu, karangarangatia ana ia e nga tanata o Hauranga, e Hone ratou ko tona iwi, a i tuhia mai ano kia te Kawana nga pukapuka e Wiremu Matakatea e Arama Karaka e ona tangata katoa hoki, mea ai ratou, ekore e tupu ake he raru i a ratou. I whakaae ano hoki a Ngatiawa kia kauaka e tupu ake ia ratou he he mo Tataraimaka. No reira timata tonu atu te mahi a te Kawana kua whakaarohia noatia e ia, kia whakamutua nga ngangaretanga o Ngaetiawa kia noho huihui ratou i Waitara i runga i te rangimarie. Na i a ia e mahi ana i enei mahi pai, ka puta oho rere mai te kupu, kua takoto te tahapa a Parenga Kingi, a Patukai; ko etahi i mea hei patu i o matou, ko etahi i mea hei hopu i a Te Kawana, a kia kua e aha ki etahi atu tangata, engari ko Te Kawana raua ko te Tienara anake. Otiia, na Tamati One i karere atu. kia wawahia taua whakatakoto. No te Taete tenei, no te 26 o nga ra o Aperira. I te 4 o nga ra o Mei ka oti te mahi kohuru a Paoutaka. I te ata o taua ra i haere mai i te Poutoko nga hoia tokorima me nga kaata hari kai ma nga hoia i Tataraimaka. I taua taima ano ka haere mai ano tetahi hunga i Tataraimaka i te ata tu, e haere ana ko te Poutoko. No te tatanga o tenei hunga ki Oakura ka rongo ratou i te tangihanga o nga pu o te tahapa, kaore ia, ko te ohonga tera o te whakapapa ki te pupuhi i te hunga i haere mai ra i Tataraimaka i te mea e haere mai ana i tatahi, hinga ana i te kohuru nga Apiha tokorua me nga hoia toko ono, ko te tokoiwa i tu a kiko, ora ana, hoki ana ki Tataraimaka. Tokorua nga Apiha tokorua nga Haihana o enei tangata i kohurutia nei. Kawea mai ana aua tupapaku ki te taone, nehua ana i te ra nei. No te hinganga o aua tangata i te pu, ka tahi ka tapatapahia ki te patiti, murua iho nga kakahu a nga Apiha; riro ana nga kaata me nga kai ki te pa o Parenga Kingi i te Maunga. Rongo kau ano a Te Kawana ka tonoa atu e ia nga hoia 200 ki Oakura, whakaara tonu atu i te pa one-one ki reira.

Ko tenei, ata whakaarohia e koutou tenei kohuru i nga tangata hara kore, kahore kau nei he take, muringa iho o te karangarangatanga maioha o Te Kawana i a ia i haere marire atu ra ki tona whenua ake. Whakaarohia hoki, e kiia ana i mahia tenei i runga i te ingoa o Matutaera. Whakaarohia hoki kahore he pakanga o te Kawana ki tetahi iwi kia kotahi; a i whakapuakina e ia te kupu ki nga tangata o runga, kahore ana hiahia kia pa atu ki a ratou whenua. Whakaaro, ka anga mai nga kanohi o te ao katoa ki tenei hara whakarihariha, ko te tuarua ia o nga hara penei o taua iwi.

Na, ko te wa pu ano tenei hei whakakite i te pono o a koutou kupu mo te pai, a hei whakaaturanga ma koutou ki te ao katoa kahore koutou e whakauru ki tenei mahi patu konihi. E mohio ana Te Kawana i whakaputaina ta koutou kaha kia kua he kino ki te A wamutu; a e mohio ana hoki i takahia ta koutou kupu i te tuatahi, muringa iho ka whakakorokoroa atu e koutou kia puta te he. He hara whakapouri, he kohuru nanakia rawa kua meatia i roto i tenei ra.

Ko tenei, e karanga nui atu ana a Te Kawana kia koutou ki ona hoa tawhito, ki nga tamariki o tona hoa tawhito o Potatau kia mawehe atu ki tahaki, aiane i a muri ake nei, i nga tangata na ratou i mahi. A me tuku atu ratou kia rongo i nga mamae ka whakapangia kia ratou, te utu tika mo ta ratou mahi; ko nga tangata katoa e whakahoa ana ki aua kai kohuru, ka kiia e Te Kawana he kohuru, tahi ratou. Me ata hurihuri marire te tangata ko tehea taha ranei tana e pai ai.

Kiano i mutu noa te mahi pai a Te Kawana mo Waitara. No nanahi ka tae mai a Honiana, a Tamihana, a Erueti, me etahi atu i Mataitawa kia kite ia Te Kawana, a tino whakarihariha ana ratou ki tenei mahi a Taranaki: puta ana ta ratou kupu whakaae kia hoki marire ki Waitara. E hiahia ana hoki a Mahau me nga tangata katoa o Te Teira kia whakaritea paitia. Kua puta te ki a Te Kawana, kahore ona hiahia kia puritia tetahi wahi o Waitara ki te pai a Ngatiawa kia noho marire ki runga ki tera wahi. Kua kore noa iho he take whawhai mo Waitara, me he mea ka whakaae a Ngatiawa kia noho huihui ki reira.

Ka unga atu nei to koutou hoa a Te Rokena kia korerorero koutou. Hohoro te whakapuaki i a koutou whakaaro ki a ia, kia wawe te tae mai te kupu ki au.

Na to koutou hoa,

Na Te Pere.